מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות שורש ומשקל במילים
- להבין איך בונים שם פעולה מבניין הפעיל
- לתרגל חיבור שורש למשקל וליצור מילים נכונות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – שאלות אמריקאיות

1. א – ז-מ-ן
2. ב – שם פעולה מבניין הפעיל
3. א – ש-מ-ר

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מוגדר שורש בעברית
2. לא נכון – משקל הוא התבנית, לא השורש
3. נכון – כך מוצג בדוגמה

חלק ג' – השלימו את החסר

1. ת-ק-ת-ק
2. הזמנה
3. שמירה

חלק ד' – התאימו בין שורש למילה המתאימה

1 – ג (הזמנה)
2 – ד (שמירה)
3 – א (לימוד)
4 – ב (מתקתק)

חלק ה' – סדרו את שלבי בניית המילה

1. בוחרים שורש, למשל ז-מ-ן
2. בוחרים משקל מתאים, למשל הִקְטָלָה
3. מחברים את אותיות השורש לתוך תבנית המשקל
4. בודקים שהמילה שנוצרה נשמעת נכון ובעלת משמעות

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. שורש הוא האותיות הקבועות שנושאות משמעות, משקל הוא התבנית שנותנת צורה. דוגמה: שורש כ-ת-ב במשקל הקטלה נותן הכתבה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שורש - אותיות עיקריות הנושאות משמעות
- משקל - תבנית קבועה שנותנת צורה למילה
- דוגמה תקינה כמו הזמנה או שמירה

טיפים להפעלה:

- אפשר להתחיל בכתיבת כמה שורשים על הלוח ולבקש מהתלמידים להציע משקלים מתאימים
- מומלץ להדגים בעל פה את ההבדל בין שם הפעולה לבין הפועל הרגיל באותו שורש
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הסעיפים המסומנים ולהתמקד בדוגמאות הבסיסיות בלבד

דף תרגול: שורש ומשקל – בניית מילים

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעברית כל מילה בנויה משורש (האותיות שנושאות את המשמעות הבסיסית) ומשקל (התבנית שקובעת את הצורה והמשמעות הדקדוקית). בדף זה נתרגל חיבור שורש ומשקל, במיוחד יצירת שמות פעולה מבניין הפעיל כמו המשקל הַקְטָלָה.

בנק מילים: הזמנה | שמירה | ת-ק-ת-ק

1 חלק א' – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו שורש המילה הַזְמָנָה?

א) ז-מ-ן ב) ה-ז-מ ג) מ-נ-ה

2. המשקל הַקְטָלָה מבטא בדרך כלל:

א) תואר ב) שם פעולה מבניין הפעיל ג) פועל בהווה

3. מהו שורש המילה שְׁמִירָה?

א) ש-מ-ר ב) ש-י-ר ג) מ-י-ר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שורש הוא בדרך כלל שלוש אותיות שנושאות את משמעות המילה	☐	☐
2	משקל הוא השורש של המילה	☐	☐
3	המילה הַזְמָנָה נבנתה מהשורש ז-מ-ן והמשקל הַקְטָלָה	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את החסר

השלימו את המילה החסרה.

1. שורש המילה מִתַּקְתֵּק הוא _____

2. שם הפעולה הנבנה מהשורש ז-מ-ן במשקל הקטלה הוא _____

3. שם הפעולה הנבנה מהשורש ש-מ-ר הוא _____

4 חלק ד' – התאימו בין שורש למילה המתאימה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ז-מ-ן	___	**א.** לימוד
2. ש-מ-ר	___	**ב.** מתקתק
3. ל-מ-ד	___	**ג.** הזמנה
4. ת-ק-ת-ק	___	**ד.** שמירה

5 חלק ה' – סדרו את שלבי בניית המילה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בודקים שהמילה שנוצרה נשמעת נכון ובעלת משמעות
☐	בוחרים שורש, למשל ז-מ-ן
☐	בוחרים משקל מתאים, למשל הַקְטָלָה
☐	מחברים את אותיות השורש לתוך תבנית המשקל

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין שורש למשקל, ותנו דוגמה אחת משלכם

כרטיס יציאה

מהו שורש?

מהו משקל?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 😕